

Učitel matematiky

František Janeček

Maturitní zkoušky na rakouských školách

Učitel matematiky, Vol. 1 (1993), No. 4, 31–35

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/152232>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1993

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

šich žáků v II. ročníku (pozn. odpovídá 3. ročníku čtyřletého gymnázia v ČR).

Jestliže pouhých 6 žáků ze sta středoškoláků je schopno řešit problematiku na této úrovni obtížnosti, znamená to, že 94 toho schopno není (a to vlastně ještě nepočítáme ty, kdo v II. ročníku propadli).

Podobné příklady nacházíme v oblasti čtení, psaní, v přírodovědných předmětech, v dějepisu a zeměpisu. Tato skutečnost odhaluje fakt, že vzhledem k tomu, že naše střední školy sice neprodukují další negramotné dospělé, zato však obrovské množství osob pouze s průměrnými dovednostmi a znalostmi, je i v roce 1991 stále ještě "národ v nebezpečí", i když existuje mnoho vážných pokusů situaci změnit.

Tolik publikace Education Reform in the 90s.

- Literatura:
- FINN, Ch. - REBARBER, T: Education Reform in the 90s. New York, Macmillan Publishing Co., 1992. 210s.
 - DOSSEY, J. a kol.: The Mathematic Report Card: Are we Measuring Up? Report No. 17-M-01. Education testing service. Princeton, N.J. 1988.
 - National Commission on Excellence in Education: A Nation at a Risk. Washington, D.C. U.S. Government Printing Office. 1983

Maturitní zkoušky na rakouských školách

F. Janeček, IVPC Hradec Králové

Od školního roku 1992/93 se zavádějí na středních školách v Rakousku nové maturitní zkoušky. Nově strukturovaná maturita je posledním stupněm reformy vyššího stupně všeobecně vzdělávacího středního školství. Při novém přístupu k maturitám se přisuzuje zvláštní význam studiu zaměřenému na reálný život, samostatnou práci, poznávání souvislostí mezi jednotlivými vědními obory a konečně i znalostem cizích řečí. Zároveň se výrazně bere ohled na individuální zájmy žáků.

Reformou maturity se sledují tři cíle:

1. Zvýšení efektivity maturitní zkoušky tím, že se bere ohled na nové učební plány, jakož i nové učební cíle, obsah učiva a pracovní formy (studium přibližující se praktickému životu, samostatnosti, mezioborovým souvislostem).

2. Silnější důraz na osobní nadání a ohled na těžiště zájmu žáků (možnost volby mezi různými formami zkoušení a rozhodnutí pro určité obsahové důrazy podle zájmu, spojování předmětů volbou).
3. Podněcování výuky živých cizích jazyků v zájmu dalšího sebevzdělání v budoucnosti.

V KRÁTKOSTI TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ...

- Od školního roku 1992/93 mohou žáci 8. ročníku střední školy volit mezi vícero rovnocennými variantami maturity (3 hlavní varianty, 2 vedlejší varianty).
- Každý kandidát a každá kandidátka má - jako dosud - složit 7 dílčích zkoušek (jednak písemných, jednak ústních), a to nejméně ve 4 různých oblastech.
- Povinné jsou písemné klauzurní (závěrečné) práce z němčiny, z jednoho cizího jazyka a z matematiky.
- Pro ústní maturitu je v každém případě povinné zvolit si jako jednu z oblastí zkoušení nějaký živý cizí jazyk.
- Absolutní novinkou je možnost volby mezi písemnou odbornou prací příslušného oboru a ústní klíčovou zkouškou, jdoucí do hloubky v určitém oboru.
- Během prvního pololetí 8. ročníku lze dobrovolně složit předběžnou zkoušku ve formě odborné práce v určitém oboru. Tato odborná práce nahrazuje čtvrtou klauzurní práci a nastupuje na místo ústní hloubkové klíčové zkoušky.
- Pokud se tato odborná práce v určitém oboru neuskuteční, je třeba složit v rámci jedné z dílčích ústních zkoušek jednu ústní hloubkovou klíčovou zkoušku.
- Každá ústní dílčí zkouška zahrnuje jednu otázku, kterou je možno si volit ze dvou základních otázek, a dále jednu speciální otázku. Ta se vztahuje na tématický okruh, který si žák zvolil po dohodě s učitelem.

...A V DETAILU

Od školního roku 1992/93 si mohou maturanti volit mezi těmito zkušebními variantami:

Varianta 1 zahrnuje:

- jednu odbornou práci příslušného oboru,
- 3 dílčí písemné zkoušky (klauzurní práce),

- 3 dílčí ústní zkoušky, z toho jednu z předmětu odborné práce příslušného oboru. Při každé z dílčích ústních zkoušek se vyžaduje zodpovězení jedné základní otázky a jedné speciální otázky. V tom předmětu, z něhož bylo vzato téma odborné práce příslušného oboru, se zadá ještě dodatečná otázka týkající se odborné práce příslušného oboru.

Kdo se rozhodne pro variantu 1, musí přistoupit k ústní maturitě v onom předmětu (popřípadě v jednom z oněch předmětů), do něhož je téma odborné práce zařazeno.

Varianta 2 zahrnuje:

- 3 písemné dílčí zkoušky (klauzurní práce),
- 4 ústní dílčí zkoušky, které sestávají každá z jedné základní a z jedné speciální otázky.

V rámci ústních dílčích zkoušek je třeba složit jednu hloubkovou klíčovou zkoušku. Přitom je možné si zvolit jeden ze dvou způsobů této hloubkové klíčové zkoušky:

- Hloubková klíčová zkouška mezioborová:** V tomto případě je třeba si zvolit v jedné z ústních zkušebních oblastí dodatečně k základní otázce a ke speciální otázce jednu ze dvou zadaných mezioborových otázek, která se vztahuje k jednomu z jiných ústních zkušebních předmětů.
- Doplňující hloubková klíčová zkouška:** Navíc k otázce základní a speciální je třeba volit při jedné z ústních dílčích zkoušek jednu ze dvou otázek zadaných z oblasti povinně volitelného předmětu prohlubujícího povinný předmět.

Varianta 3 je podobná jako varianta 2, pouze zahrnuje:

- 4 písemné dílčí zkoušky (klauzurní práce),
- 3 ústní dílčí zkoušky, z nichž jedna sestává z jedné základní a jedné speciální otázky.

Pro ústní hloubkovou klíčovou zkoušku jsou stejně jako u 2. varianty 2 možnosti volby: mezioborová nebo doplňující hloubková klíčová zkouška.

Kdo se rozhodne v rámci ústní zkoušky pro doplňující hloubkovou klíčovou zkoušku (2b nebo 3b) musí

- v každém případě navštěvovat v 8.ročníku odpovídající povinně volitelný prohlubující předmět,
- ústně maturovat v příslušném povinném předmětu

CO SI LZE VOLIT?

Písemné dílčí zkoušky:

V každém případě je nutno složit písemnou klauzurní zkoušku v následujících třech oblastech: němčina, cizí jazyk, matematika. Pro čtvrtou klauzurní práci si lze zvolit další předměty: další cizí jazyk, deskriptivní geometrie, biologie a nauka o prostředí nebo fyzika (předpokladem je, že v těchto předmětech byly napsány školná práce).

Ústní dílčí zkoušky:

Pro ústní maturitu je třeba zvolit tři, popřípadě čtyři předměty z těchto skupin:

- náboženství, němčina, dějepis a sociální vědy, psychologie a filosofie, hudební výchova, výtvarná výchova,
- cizí jazyky,
- zeměpis a národní hospodářství, matematika, deskriptivní geometrie, biologie a nauka o prostředí, chemie, fyzika, informatika,
- (jen na ekonomickém reálném gymnáziu) zeměpis a národní hospodářství, biologie a nauka o prostředí, psychologie a filosofie.

Na všech typech všeobecně vzdělávacích středních školách je nutné maturovat alespoň z jednoho cizího jazyka. Na středních školách s určitým zaměřením (deskriptivní geometrie, fyzika, chemie, hudební nauka nebo výtvarná výchova) se pochopitelně vyžaduje volba odpovídajících předmětů.

Každá z ústních dílčích zkoušek je posuzována samostatně. Posouzení mezioborové otázky vyplývá z posouzení ústních dílčích zkoušek z obou zvolených předmětů.

Přihláška k eventuální odborné práci příslušného oboru se podává na začátku 8. ročníku. Přihláška ke klauzurním a ústním zkouškám se podává v prvním vyučovacím týdnu po vánocích.

CO ZNAMENÁ...

Odborná práce příslušného oboru je písemná domácí práce (20 až 25 stran). Student ji zpracuje během prvního pololetí 8. ročníku za sou-

stavné péče a kontroly příslušného učitele. Téma je stanoveno po dohodě mezi studentem a učitelem a podléhá souhlasu zemské školní rady (městské rady pro Vídeň). Téma se může vztahovat k jednomu nebo ke dvěma předmětům, které se vyučují na posledním stupni školy a patří mezi volitelné předměty k ústní maturitě. Předmět odpovídající tématu práce musí být u maturity volen.

Základní otázka se vztahuje k podstatně důležité oblasti učební látky vyššího stupně školy.

Speciální otázka souvisí vždy s tématickým okruhem voleným žákem a předpokládá vyšší nároky na hloubku a podrobnost poznatků.

Hloubková klíčová zkouška (pokud se nepíše žádná odborná práce příslušného oboru) znamená, že při jedné z dílčích ústních zkoušek (podle vlastní volby) je dodatečně k základní otázce a ke speciální otázce zadána ještě třetí úloha. Může mít mezioborový nebo doplňující charakter.

Mezioborová hloubková klíčová zkouška vychází z řešení úlohy zabývající se souvislostmi mezi dvěma předměty.

Doplňující hloubková klíčová zkouška znamená dodatečné zadání otázky (k základní a speciální otázce) z oblasti povinně volitelného předmětu prohlubujícího příslušný volený předmět.

Poznámka: Článek vychází z přeložených rakouských materiálů, tj. MATURA REFORM KONKRET, Schulservice zum Ortstarif 0660/220, Bundesministerium für Unterricht und Sport, Wien 1993.

Písenné maturitní zkoušky na gymnáziu v Litomyšli v roce 1906

J. Houska, VÚP Praha

Hledal jsem v Národní knihovně v Praze něco z Archimedova díla v češtině a našel jsem jen překlad z latiny od Miloslava Valoucha: Archimeda Syrakusského počet pískový, který je součástí výroční zprávy c.k. státního vyššího gymnázia v Litomyšli za školní rok 1905-06, kde překladatel působil jako gymnaziální profesor. Výroční zpráva, vypracovaná tehdejším ředitelem ústavu E. Seifertem, popisuje podrobně situaci na škole a život školy a je neméně zajímavá.

Začnu výčtem povinných a nepovinných předmětů (v závorce je uveden součet počtu týdenních hodin za osm let studia). Povinné před-